

Θερμοδυναμική-πρόσθετη (19/6/2014) (Αριστα 140)

I (30). Ένα mol ιδανικού διατομικού αερίου από την αρχική κατάσταση $(P,T) \rightarrow (P/3,T)$ με αντιστρεπτή ισόθερμη εκτόνωση. Από εκεί $\rightarrow (P/3,T_1)$ με **ισοβαρή συμπίεση** και τελικά $\rightarrow$ στην αρχική κατάσταση (P,T) με **αντιστρεπτή αδιαβατική συμπίεση**. Σχεδιάζοντας τον κύκλο (P,V) υπολογίστε: α) ΔU , β) ΔS για τις τρεις μεταβολές σαν συνάρτηση της T και γ) την απόδοση ϵ του κύκλου αυτού.

α) $\Delta U(1-2)=0$. $\Delta U(2-3)=c_v(T_1-T)$, $c_v=7R/2$, T_1 δεν είναι γνωστή αλλά υπολογίζεται μέσω της $dU=w$ για την (3-1): $c_v dT = -PdV = -(RT/V)dV$ $c_v \ln(T/T_1) = -R \ln(V_1/V_3) = -R \ln[(T/T_1)(P/3P)]$

και με λίγες πράξεις $T/T_1 = 3^{R/c_p} = 3^{2/9} = 1.28$ Επομένως $\Delta U(3-1) = c_v(T-T_1) = 0.76RT = -\Delta U(2/3)$

β) $\Delta S(1-2) = R \ln(V_1/V) = R \ln[P/(P/3)] = R \ln 3$, $\Delta S(2-3) = -R \ln 3$

γ) $\epsilon = -w/q_{1 \rightarrow 2} = 1 + q_{2 \rightarrow 3} / q_{1 \rightarrow 2} = 1 + c_p(T_1-T) / RT \ln 3 = 1 + (9/2)(T_1/T-1) / \ln 3 = 1 + (9/2)(1/1.28-1) / \ln 3 = 0.10$

II(40). Αν έχετε νερό σε $T=268K$ και $P^*=1\text{Atm}$ ακολουθείστε τις διαφορετικές διαδικασίες: **(Α)** Στερεοποίηση ισοβαρώς και **(Β)** Υγροποίηση ισόθερμα (σε T) με αύξηση της πίεσης. Ως γνωστό υγρή (l) και στερεή (s) φάση του νερού είναι σε ισορροπία σε $(P^*, T^*=273K)$. **Στην (Α):** α) δείξτε ότι $\Pi_1(P^*, T) > \mu_s(P^*, T)$ ($\Delta H_{\text{τηξ}} = 6020\text{J/mol}$).

$\partial(\delta\mu_{s-l}/T) / \partial T = -\Delta H_{\text{τηξ}} / T^2$ με ολοκλήρωση από T σε $T^* \rightarrow -\delta\mu_{s-l}/T = \Delta H_{\text{τηξ}}(1/T^* - 1/T) < 0$ και $\delta\mu_{s-l}(P^*, T) > 0$

β) Αν όλο το υγρό νερό γίνει πάχος πόση ήταν η ποσότητα του υπέρψυχου νερού ($c_p = 75.2\text{J/mol K}$).

Απομονωμένο σύστημα: $q = q(l \rightarrow s) + q(T \rightarrow T^*) = 0$, $q(T \rightarrow T^*) = n c_p (T^* - T)$ και $q(l \rightarrow s) = -\Delta H_{\text{τηξ}}$ και $n = 16\text{mol}$ νερού.

Στην (Β): γ) υπολογίστε την P ($\rho_l = 1\text{g/cm}^3$, $\rho_s = 0.92\text{g/cm}^3$).

$dP/dT = \Delta H_{\text{τηξ}} / (T \Delta V_{s-l})$ με ολοκλήρωση από P^*, T^* σε $P, T \rightarrow \Delta P = (\Delta H_{\text{τηξ}} / \Delta V_{s-l}) \ln(T/T^*)$ όπου $\Delta V_{s-l} = -1.57\text{cm}^3/\text{mol}$ $\Delta P = 7.1 \times 10^7 \text{Pa} = 710\text{bar}$.

δ) Για **(Α)** και **(Β)** υπολογίστε τις ΔS (θερμικός συντελεστής διαστολής του νερού, $\alpha_T = 2 \times 10^{-4}/K$).

(Α): $\Delta S = \Delta S(T \rightarrow T^*) + \Delta S(l \rightarrow s, T^*) = n[c_p \ln(T^*/T) - \Delta H_{\text{τηξ}}/T^*] = -325\text{J/K}$

(Β): $\Delta S = \Delta S(P^* \rightarrow P) + \Delta S(l \rightarrow s, T^*) = n[(\partial S/\partial P)dP - \Delta H_{\text{τηξ}}/T^*] = n[(\partial V/\partial T)dP - \Delta H_{\text{τηξ}}/T^*] = n[V \alpha_T \Delta P - \Delta H_{\text{τηξ}}/T^*] = -348\text{J/K}$

III (30). Σε $293K$ και $P^* = 760\text{Torr}$, $\Delta G^\circ = 9\text{kJ/mol}$ για την $\text{H}_2\text{O}(l) \rightarrow \text{H}_2\text{O}(g)$. α) Υπολογίστε την τάση ατμών P του νερού σε $293K$ και την $\Delta H_{\text{εξάτμ}}$ αν θεωρηθεί ότι είναι ανεξάρτητη της θερμοκρασίας και σημειωθεί ότι το νερό βράζει στους $373K$ σε P^* .

Ισορ. $\text{H}_2\text{O}(l) = \text{H}_2\text{O}(v)$ σε T^*, P^* . Από συνθ. ισορ.: $\mu(v) - \mu(l) = RT \ln(P/P^*) = \Delta G^\circ \rightarrow P = P^* \exp(-\Delta G^\circ/RT) = 18.9\text{Torr}$.

β) Αν τώρα διαλύσεται μια μη-πηκτική ουσία σε συγκέντρωση 2g/cm^3 η τάση ατμών του νερού γίνεται 18.3Torr . Υπολογίστε το μοριακό βάρος της ουσίας.

$P = xP(x=1) \rightarrow x_2 = 1 - x = 0.556/18.9 = 0.0295 \sim n_2 = 2/M_w \rightarrow M_w = 68\text{g/mol}$

γ) Ποιά θα ήταν η ανύψωση του σημείου βρασμού του διαλύματος αυτού. ($R = 8.31\text{J/Kmol}$).

$\Delta T = x_2 RT^2 / \Delta H_{\text{εξάτμ}}$ όπου $\Delta H_{\text{εξάτμ}}$ υπολογίζεται από την $dP/dT = \Delta H_{\text{εξάτμ}} / (T \Delta V_{l-v})$ η $\ln(P^*/P) = -(\Delta H_{\text{εξάτμ}}/R)(1/373 - 1/293) \rightarrow \Delta H_{\text{εξάτμ}} = 41.9\text{kJ/mol}$. Τελικά $\Delta T = 0.81\text{K}$

V (40). Το ιδανικό διάλυμα A/B σύστασης x_B βράζει σε $T_2 = 363K$. α) Πόσο είναι το μοριακό κλάσμα x_B (στο διάλυμα) και ψ_B (στους ατμούς); β) Σχεδιάστε τις 4 καταστάσεις στο διάγραμμα φάσης (T, x_B, ψ_B) .

Δεδομένα: Τα κανονικά σημεία ζέσης $T^\circ(P^*)$ είναι $353K$ για το A και $382K$ για το B ενώ σε $T_1 = 343K$ η τάση ατμών των είναι $P(x_A=1) = 0.72\text{Atm}$ και $P(x_B=1) = 0.27\text{Atm}$

$x_A P_A(T_2) + x_B P_B(T_2) = P^*$ (εξ. 1) με $x_A + x_B = 1$. Έχουμε για $i=A, B$:

$\ln[P_i(T_2)/P_i(T_1)] = -(\Delta H_i/R)[1/T_2 - 1/T_1^\circ]$ και $\ln[P_i(T_1)/P_i(T_1^\circ)] = -(\Delta H_i/R)[1/T_1 - 1/T_1^\circ]$ από όπου με διαίρεση $\ln[P_i(T_2)/P_i(T_1^\circ)] / \ln[P_i(T_1)/P_i(T_1^\circ)] = [1/T_2 - 1/T_1^\circ] / [1/T_1 - 1/T_1^\circ]$ υπολογίζονται $P_A(T_2) = 1.36\text{Atm}$, $P_B(T_2) = 0.547$ και από την εξ. 1, $\chi_B = 0.443$. Από την $x_B P_i^\circ = \psi_B P^*$ προκύπτει $\psi_B = 0.24$.